

FƏNN SİLLABUSU

İstisna: 050809-Turizm bələdiyyəsi

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: Etnoqrafiya (Azərbaycan etnoqrafiyası ARTN-nin 04.12.2007-ci il tarixli 1228 sayılı əmri ilə qüvvədədir)

Kodu: İPF-B15

Tədris illi: II (2025-2026) Semestr III

Tədris yükü: Cəmi 120 saat. Auditoriya saati 45. (30 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

Təhsiləlmə forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit sayı: 4 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat

Adı, soyadı, dərəcəsi: b/m Kəlbəyev Həşim Adil oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Ə. Məmmədov 22

Məsləhət günləri və saatları: I gün saat 14⁰⁰-15⁰⁰

E-mail ünvanı: kadusimerd@mail.ru

III. Təvsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. Dünya xalqlarının etnoqrafiyası. Həvil Həvilov. Bakı. 1991
 2. Azərbaycan etnoqrafiyası. Həvil Həvilov. Bakı. 1991
 3. İts R.V. "Vvedenie v etnoqrafiya". L. 1974
 4. Osnoviy etnoqrafiy. M. 1968. 1982 (pod redakciy S.A. Tokareva) rus dilində
 5. Azərbaycan etnoqrafiyası. III cildə. Bakı. 2007
 6. Bromley Y.B. Etnos i Etnoqrafiya. M. 1973. (rus dilində)
 7. Bromley Y.B. Oçerk teorii etnosa. M. 1983. (rus dilində)
 8. Bünyadov T. Ə. Azərbaycanda əkinçiliyin inkişafı tarixindən. Bakı. 1964
 9. Bünyadov T. Ə. Azərbaycanda maldarlığın inkişafı tarixindən. Bakı. 1969
 10. Quliyev Ş. Azərbaycanda çəltikçilik. Bakı. 1977
 11. Mustafayev A.H. Şirvanın maddi mədəniyyəti. Bakı. 1977
 12. Mustafayev A.H. Azərbaycanda şərbəfliq sənəti. Bakı. 1991
 13. Mustafayev A.H. Azərbaycanda sənətkarlıq. Bakı. 1999
 14. İsmayilzadə P. Muğanın təsərrüfat həyatı. Bakı. 2009
 15. Vəliyev F. XIX-XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanın maddi mədəniyyəti. Bakı. 2005
 16. Məhərrəmov S. XIX-XX əsrin əvvəllərində Kiçik Qafqazın cənub-şərq bölgəsinin maddi-mədəniyyəti və təsərrüfatı
 17. Cavadov Q.C. Azərbaycanın azsaylı xalqları və milli azlıqları. Bakı. 2000
 18. Cavadov Q.C. Xalq təbəətimiz məişətimizdə. Bakı. 1995
 19. Cavadov Q.C. Azərbaycanda el köməyi adətləri. Bakı. 1993
 20. Rəcəbli Q. Ə. Azərbaycanda süd məhsullarının hazırlanmasının xalq üsulları.
 21. Azərbaycan Etnoqrafik məcmuəsi. III buraxılış. Bakı. 1977
 22. Nəsirli M.N. Azərbaycanın bəzi içkiləri haqqında. Azərbaycan Etnoqrafik Məcmuəsi. I buraxılış. Bakı. 1964
 23. Rəcəbli Q. Ə. Azərbaycanın su mənbələri və sudan istifadənin xalq üsulları. Bakı. 2007.
 24. Məmmədov. A. Arxeologiya və etnoqrafiya. Elm nəşriyyatı. Gəncə, 2008.
- IV. Prerekvizitlər:** Fənnin tədrisi üçün tələbələrin öncədən fənlə əlaqədar digər fənlərin tədrisinə zərurət yoxdur.
- V. Korekvizitlər:** Fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda fənnə dair digər seçmə fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.
- VI. Fənnin təsviri və məqsədi:** Fənn etnoqrafiya elminin nəzəriyyəsini və metodologiyasını şəhr edir. Etnoqrafiya elminin yoxlunmasının əhəmiyyətini əsaslandırır, mədəniyyətlərin yaradılması və inkişafını, insanların həyatında baş verən dəyişikliklərin etnoqrafik məlumatlar əsasında öyrədir.

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı. Ehtıl Şüarının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş hədddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 balı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bal aşağıdakılardır: 20 bal seminar dərslərində, fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymətləndirmə zamanı Ehtıl Şüarının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal: tələbə keçirilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfidir.
- 9 bal: tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam əca bilər.
- 8 bal: tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal: tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırır bilmir.
- 6 bal: tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal: tələbənin cavabında çəlişməliklər var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal: tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal: tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırır bilmir.
- 1-2 bal: tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal: suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bal əlavə olunur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

No	Bal	Qiymət	
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülecek.

X. Teqvim-mövzu planı: 30 saat müəhazirə, 15 saat seminar

No	Keşiriləcək müəhazirə və seminar mövzularının məzmunu	Müh.	Sem.
1.	Mövzu: Etnoqrafiya elminin predmeti, tarixi və vəzifələri Plan: 1. Etnoqrafiya elminin predmeti. 2. Etnoqrafiya elminin mənbələri və materialları. 3. Etnoqrafiya elminin vəzifələri və etnoqrafik konfranslar. mənbe: (1,2,3,4,5.)	2	
2.	Mövzu: Azərbaycanda etnoqrafiya elminin inkişafı tarixi Plan: 1. Azərbaycan etnoqrafiya elminin predmeti. 2. Azərbaycanın etnoqrafik cəhətdən öyrənilməsi. 3. Azərbaycan etnoqrafiyası qarşısında duran məsələlər. mənbe: (1,2,3,4,5.)	2	2
3.	Mövzu: Qafqaz xalqları Plan: 1. Qafqaz xalqları haqqında təsnifat. 2. Azərbaycanlılar. 3. Gürcülər və ermənilər. mənbe: (1, 3, 4, 6,7.)	2	
4.	Mövzu: Azərbaycanın azsaylı xalqları və milli azlıqları Plan: 1. Azərbaycanın İran dilli xalqları. 2. Azərbaycanın Qafqaz dilli xalqları. 3. Azərbaycanda yaşayan milli azlıqlar. mənbe: (1, 2, 5, 6, 17.)	2	2

5.	Mövzu: Azərbaycan xalqının əkinçilik mədəniyyəti Plan: 1. Azərbaycanda əkinçilik tarixi haqqında 2. Əkinçilikdə istifadə olunan kənd təsərrüfatı alətləri. mənbə: (1, 2, 5, 8, 10.)	2	
6.	Mövzu: Azərbaycanda maldarlıq Plan: 1. Maldarlığın tarixi. 2. Azərbaycanda qoyunçuluq və qaramaıçılıq 3. Azərbaycanda atçılıq və dəvəçilik. mənbə: (1, 2, 5, 9, 11, 20.)	2	2
7.	Mövzu: Azərbaycanda baramaçılıq, ançılıq, ovçuluq və baliqçılıq Plan: 1. Azərbaycanda baramaçılıq və ançılıq 2. Azərbaycanda ovçuluq və baliqçılıq. mənbə: (1, 2, 5, 11.)	2	2
8.	Mövzu: Azərbaycanda sənətkarlıq və yardımçı sənət sahələri Plan: 1. Sənətkarlığın tarixi, dulusçuluq. 2. Misgerlik, zərgerlik və həsirçilik. mənbə: (1, 2, 5, 11, 13.)	2	
9.	Mövzu: Azərbaycanda su mənbələri və sudan istifadənin xalq üsulları Plan: 1. Su mənbələri-quyular, bulaqlar, kəhrizlər. 2. Sudən ənənəvi istifadə qaydaları və suvarma. mənbə: (1, 2, 5, 10, 22.)	2	
10.	Mövzu: Azərbaycanda ənənəvi yaşayış məskənləri və evlər Plan: 1. Ənənəvi yaşayış məskənləri və tipləri. 2. Ənənəvi yaşayış evləri və səciyyəvi xüsusiyyətləri. mənbə: (1, 2, 5, 11, 13, 19.)	2	2
11.	Mövzu: Azərbaycanın milli geyimləri və zinet əşyaları Plan: 1. Azərbaycanın ənənəvi kişi geyimləri. 2. Azərbaycanın ənənəvi qadın geyimləri. 3. Zinet əşyaları və bəzəklər mənbə: (1, 2, 5, 8, 11, 18, 20, 22.)	2	2
12.	Mövzu: Azərbaycanın milli yeməkləri və ənənəvi içkiləri Plan: 1. Ənənəvi yeməklərin tarixiliyi və tipləri. 2. Ənənəvi yeməklərin qida və tibbi əhəmiyyəti. 3. Ənənəvi içkilər-mövsumilik və tibbi əhəmiyyəti. mənbə: (1, 2, 5, 8, 11, 18, 20, 22.)	2	2
13.	Mövzu: Azərbaycanda qədim dini ayinlərin qalıqları və qarşılıqlı yardım formaları Plan: 1. Məişətdə qədim dini ayin qalıqlarının qalma səbəbləri və əhəmiyyəti. 2. Azərbaycanda qarşılıqlı yardım formaları və millilik. mənbə: (1, 2, 5, 8, 9, 11, 19.)	2	
14.	Mövzu: Azərbaycan ailəsi və ailə məişəti Plan: 1. Azərbaycan ailəsi və ailə məişəti. 2. Azərbaycanın ənənəvi kəbin-nigah məsələləri. mənbə: (1, 2, 5, 12, 15, 16.)	2	
15.	Mövzu: Azərbaycanın mədəniyyəti-bayramlar və mərasimlər Plan: 1. Xalq bayramları (Novruz, Qurban və Oruculuq) 2. Mərasimlər (Toy, Nişan, Yas) mənbə: (1, 2, 5, 11, 14, 15, 16.)	2	1

XI. Fənn üzrə tələblər və tapşırıqlar;

Tələbə aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır.

Etnoqrafik təsnifatları, etnoqrafik anlayışları, Azərbaycan ənənəviliyini, Azərbaycan əla və təsərrüfat mədəniyyətini, milli mənsubluğu, etnos və milli azlıqları bilmək, multikulturalizmi və tolerantlığı təbliğ etməyi bacarmalıdır.

XII. Fənn üzrə nəticələr;

- Ayrı-ayrı ölkələrin, həmçinin, bütün dünya əhalisinin etnik tərkibini əsaslandırır.
- Xalqların etnik tarixi və etnogenezini problemli izah edir.
- Tarixən formalaşan milli-mədəni ənənələri təhlil edir.
- Müasir məişətin xüsusiyyətlərini şərh edir.
- Müasir etnik proseslərin dəyərləndirir.

XIII. Tələbələrə fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi

XIV. Kollokvium sualları:

I kollokvium:

1. Etnoqrafiya elminin predmeti.
2. Etnoqrafiya elminin mənbələri və materialları.
3. Etnoqrafiya elminin vəzifələri və etnoqrafik konfranslar.
4. Azərbaycan etnoqrafiya elminin predmeti.
5. Azərbaycanın etnoqrafik cəhətdən öyrənilməsi.
6. Azərbaycan etnoqrafiyası qarşısında duran məsələlər.
7. Qafqaz xalqları haqqında təsnifat.
8. Azərbaycanlılar.
9. Gürcülər, Ermənilər.
10. Azərbaycanın İran dilli və Qafqaz dilli xalqları.

II kollokvium:

1. Mədarlıq tarixi
2. Azərbaycanda atçılıq və dəvəçilik.
3. Azərbaycanda baramaçılıq və arıçılıq.
4. Azərbaycanda ovçuluq və balıqçılıq.
5. Sənətkarlığın tarixi, dulusçuəuq.
6. Misgərlik, zərgərlik və həsirçilik.
7. Sudan ənənəvi istifadə qaydaları və suvarma.
8. Ənənəvi yaşayış məskənləri və tipləri.
9. Ənənəvi yaşayış evləri və səciyəvi xüsusiyyətləri.
10. Azərbaycanın ənənəvi kişi və qadın geyimləri.

XV. İmtahan sualları

1. Etnoqrafiya elminin predmeti.
2. Etnoqrafiya elminin mənbələri və materialları.
3. Etnoqrafiya elminin vəzifələri və etnoqrafik konfranslar.
4. Azərbaycan etnoqrafiya elminin predmeti.
5. Azərbaycanın etnoqrafik cəhətdən öyrənilməsi.
6. Azərbaycan etnoqrafiyası qarşısında duran məsələlər.
7. Qafqaz xalqları haqqında təsnifat.
8. Azərbaycanlılar.
9. Gürcülər və ermənilər.
10. Azərbaycanın İran dilli xalqları.
11. Azərbaycanın Qafqaz dilli xalqları.
12. Azərbaycanda yaşayan milli azlıqlar.
13. Azərbaycanda əkinçilik tarixi haqqında.
14. Əkinçilikdə istifadə olunan kənd təsərrüfatı alətləri.
15. Mədarlıq tarixi.
16. Azərbaycanda qoyunçuluq və qaramaçılıq.
17. Azərbaycanda atçılıq və dəvəçilik.
18. Azərbaycanda baramaçılıq və arıçılıq.
19. Azərbaycanda ovçuluq və balıqçılıq.
20. Sənətkarlığın tarixi, dulusçuəuq.
21. Misgərlik, zərgərlik və həsirçilik.
22. Su mənbələri-quyuəar, bulaqlar, kəhrizlər.
23. Sudan ənənəvi istifadə qaydaları və suvarma.
24. Ənənəvi yaşayış məskənləri və tipləri.
25. Ənənəvi yaşayış evləri və səciyəvi xüsusiyyətləri.
26. Ənənəvi yaşayış məskənləri və tipləri.
27. Ənənəvi yaşayış evləri və səciyəvi xüsusiyyətləri.
28. Azərbaycanın ənənəvi kişi geyimləri.

Etnoqrafik təsnifatları, etnoqrafik anlayışları, Azərbaycan ənənəvilikini, Azərbaycan ailə və təsərrüfat məişətini, milli məntəbliyi, etnos və milli azlıqları bilməli, multikulturallığı və tolerantlığı təbliğ etməyi bacarmalıdır.

XII. Fənn üzrə nəticələr;

- Ayrı-ayrı ölkələrin, həmçinin, bütün dünya əhalisinin etnik tərkibini əsaslandırır;
- Xalqların etnik tarixi və etnogenezini problemini izah edir;
- Tarixən formalaşan milli-mədəni ənənələri təhlil edir;
- Müasir məişətin xüsusiyyətlərini şərh edir;
- Müasir etnik proseslərin dəyərləndirir.

XIII. Tələbələr fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi

XIV Kollokvium sualları:

I kollokvium:

1. Etnoqrafiya elminin predmeti.
2. Etnoqrafiya elminin mənbələri və materialları.
3. Etnoqrafiya elminin vəzifələri və etnoqrafik konfranslar.
4. Azərbaycan etnoqrafiya elminin predmeti.
5. Azərbaycanın etnoqrafik cəhətdən öyrənilməsi.
6. Azərbaycan etnoqrafiyası qarşısında duran məsələlər.
7. Qafqaz xalqları haqqında təsnifat.
8. Azərbaycanlılar.
9. Gürcülər, Ermənilər.
10. Azərbaycanın İran dilli və Qafqaz dilli xalqları.

II kollokvium:

1. Mədarlıq tarixi
2. Azərbaycanda atçılıq və dəvəçilik.
3. Azərbaycanda baramaçılıq və arıçılıq.
4. Azərbaycanda ovçuluq və balıqçılıq.
5. Sənətkarlığın tarixi, dulusçuluq.
6. Misgerlik, zərgərlik və həsirçilik.
7. Sudan ənənəvi istifadə qaydaları və suvarma.
8. Ənənəvi yaşayış məskənləri və tipləri.
9. Ənənəvi yaşayış evləri və səciyyəvi xüsusiyyətləri.
10. Azərbaycanın ənənəvi kişi və qadın geyimləri.

XV. İmtahan sualları

1. Etnoqrafiya elminin predmeti.
2. Etnoqrafiya elminin mənbələri və materialları.
3. Etnoqrafiya elminin vəzifələri və etnoqrafik konfranslar.
4. Azərbaycan etnoqrafiya elminin predmeti.
5. Azərbaycanın etnoqrafik cəhətdən öyrənilməsi.
6. Azərbaycan etnoqrafiyası qarşısında duran məsələlər.
7. Qafqaz xalqları haqqında təsnifat.
8. Azərbaycanlılar.
9. Gürcülər və ermənilər.
10. Azərbaycanın İran dilli xalqları.
11. Azərbaycanın Qafqaz dilli xalqları.
12. Azərbaycanda yaşayan milli azlıqlar.
13. Azərbaycanda əkinçilik tarixi haqqında.
14. Əkinçilikdə istifadə olunan kənd təsərrüfatı alətləri.
15. Mədarlığın tarixi.
16. Azərbaycanda qoyunçuluq və qaramaçılıq.
17. Azərbaycanda atçılıq və dəvəçilik.
18. Azərbaycanda baramaçılıq və arıçılıq.
19. Azərbaycanda ovçuluq və balıqçılıq.
20. Sənətkarlığın tarixi, dulusçuluq.
21. Misgerlik, zərgərlik və həsirçilik.
22. Su mənbələri-quyular, bulaqlar, kəhrizlər.
23. Sudan ənənəvi istifadə qaydaları və suvarma.
24. Ənənəvi yaşayış məskənləri və tipləri.
25. Ənənəvi yaşayış evləri və səciyyəvi xüsusiyyətləri.
26. Ənənəvi yaşayış məskənləri və tipləri.
27. Ənənəvi yaşayış evləri və səciyyəvi xüsusiyyətləri.
28. Azərbaycanın ənənəvi kişi geyimləri.

FƏNN SİLLABUSU

050116. Tarix müəllimi A/B
Tarix-coğrafiya və incəsənət
Tarix və onun tədris metodikası
qısa məlumat

S.1 (Heydər Əliyev və Azərbaycanın müasir dövlətçilik tarixi) (LDU Tarix və onun tədrisi
fədrasının 09.02.2022-ci il qərarı ilə təsdiq edilmişdir. (Protokol №7)

107

Semestr VII

30 saat müəddətində 30 saat seminar)

29. Azərbaycanın ənənəvi qadın geyimləri.
30. Zinət əşyaları və bəzəklər.
31. Ənənəvi yeməklərin tarixiyyəti və tipləri.
32. Ənənəvi yeməklərin qida və tibbi əhəmiyyəti.
33. Ənənəvi içkilər-mövsumilik və tibbi əhəmiyyəti.
34. Məişətdə qədim dini ayin qalıqlarının qalma səbəbləri və əhəmiyyəti.
35. Azərbaycanda qarşılıqlı yardım formaları və mülkiyyət.

Etnoqrafiya fənninin sillabusu 050809-Turizm bələdçiliyi ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn
proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Tarix və onun tədris metodikası" kafedrasında müzakirə
edilərək, təsdiq edilmişdir (12 sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Kafedra müdiri : Kelbiyev dos. K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi : Kelbiyev b/m. H.A.Kelbiyev